

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

ГП №

София, 12/10/2021 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИСКАНЕ

ОТ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На основание: чл. 150, ал.1, вр. чл. 149, ал.1, т.2, пр.1-во от Конституцията на Република България за обявяване на противоконституционност на § 25 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (обн. ДВ, бр. 80/24.09.2021 г.)

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Моля да приемете искането за допустимо и основателно, като обявите противоконституционността на § 25 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (ДВ, бр. 80/24.09.2021 г.), поради противоречие с разпоредбите на чл.106 (в частта: „Министерският съветорганизира стопанисването на държавното имущество“); чл.130а, ал.2, т.6 и чл.8 от Конституцията на Република България (КРБ).

I. По допустимостта на искането

Искането е направено от субект, който е оправомощен да сезира Конституционния съд по реда на чл.150, ал.1 КРБ, депозирано е в изискуемите от чл.17, ал.1 от Закона за Конституционния съд (ЗКС) форма, реквизити, съдържание и предмет.

До настоящия момент Конституционният съд не се е произнасял с решение или определение за недопустимост по поставените въпроси, решаването на които е в неговите правомощия съгласно чл.149, ал.1, т.2 КРБ, поради което не е налице отрицателната предпоставка на чл.21, ал.6 ЗКС.

II. По основателността на искането

1. Противоречие на § 25 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (ДВ, бр. 80/24.09.2021 г.) с чл.106 от Конституцията в частта: „Министерският съветорганизира стопанисването на държавното имущество“, както и с принципа за разделението на властите - чл.8 от Конституцията.

Съгласно § 25 от ПЗР на ЗИДЗЛЗВНП „Дълготрайните материали активи, ползвани от Бюрото по защита при главния прокурор, се предоставят на Министерство на правосъдието.“ Това законово разрешение противоречи на разпоредбата на чл.106 КРБ, според която „Министерският съветорганизира стопанисването на държавното имущество.“

Конституционният съд в редица свои решения е тълкувал смисъла и обхвата на това правомощие на МС¹. Така според КС правомощието на Министерския съвет по чл. 106 от Конституцията да организира стопанисването на държавното имущество „се отнася не само за двата вида собственост на държавата (публична и частна), но обхваща и другите нейни права и задължения, които са парично оценени. Стопанисването на държавното имущество е съвкупност от разнородни и неизброими изчерпателно дейности. Поддържането на държавното имущество, използването му, събирането на доходи и изплащането на задължения, свързани с него, воденето на документация са все форми на стопанисване.“²

Организирането на стопанисването на държавното имущество означава и, че „Министерският съвет извършва разпоредителни действия и с имоти - публична държавна собственост, които се ползват от държавни институции извън системата на изпълнителната власт. Под разпоредителни

¹ Решение № 19 от 21.XII.1993 г. на КС на РБ по конст. д. № 11/93 г.; Решение № 14 от 12.IX.1995 г. на КС на РБ по конст. д. № 23/95 г.; Решение № 11 от 14.11.2002 г. на КС на РБ по конст. д. № 18/2002 г.

² Решение № 19 от 21.XII.1993 г. на КС на РБ по конст. д. № 11/93 г.

действия трябва да се разбират, с оглед предмета на тълкуването, онези управленски действия, облечени във форма на съответни актове, чрез които обекти на публичната държавна собственост се предоставят, разпределят, преразпределят и др. на различни държавни органи.“³

Цитираните решения на КС недвусмислено сочат, че Министерският съвет като най-висш орган на изпълнителната власт единствен има оперативни управленски функции по отношение на реда, по който се осъществява разпореждането с държавно имущество - неговото предоставяне, отнемане, преразпределяне. Тези правомощия не могат да бъдат изземвани от законодателната власт, която по Конституцията има други функции, инкорпорирани в чл.84 и чл.85 от Основния закон.

С Решение № 4 от 08.07.2008г. на КС по к.д. №4/2008 г. Конституционният съд е обявил за противоконституционна разпоредба на ЗИД на Закона за горите, с която Народното събрание е задължил МС в тримесечен срок от влизането в сила на закона да издаде съответните актове за предоставяне за управление на Държавната агенция по горите на конкретен имот - публична държавна собственост. Това законово разрешение, според съда, е „в пряко противоречие с възприетия от Основния закон принцип за разделение на властите (чл.8 от Конституцията)“, доколкото НС не може да иземва оперативни управленски функции на МС по стопанисване на държавното имущество. По този начин НС е „упражнило конституционни правомощия на Министерски съвет, които са му изрично възложени с чл. 106 от Конституцията“⁴. Като недопустима намеса в конституционно установените правомощия на МС по чл. 106 от Конституцията КС е определил и предопределянето по този начин на конкретното съдържание на актовете, които следва да издаде МС – да отнеме ползването на части от имота от държавните органи, които го ползват и да ги предостави с друг акт на друг държавен орган.

С атакуваната разпоредба на § 25 от ПЗР на ЗИДЗЗЛЗВНП Народното събрание на практика е задължило със законова разпоредба Министерски съвет да отнеме имоти – публична и частна държавна собственост (част от дълготрайните материални активи), дадени за безвъзмездно управление на Прокуратурата на РБ и ползвани от Бюрото по защита при главния прокурор и да ги предостави на Министерство на правосъдието. Отново съдържанието на съответните актове на МС е

³ Решение № 14 от 12.IX.1995 г. на КС на РБ по конст. д. № 23/95 г.

⁴ Решение № 4 от 08.07.2008г. на КС по к.д. №4/2008 г.

предопределено в нарушение на чл.106 от КРБ в частта, с която на Министерския съвет е предоставено правомощието да организира стопанисването на държавното имущество. Нарушен е и принципът на разделение на властите, прокламиран в чл.8 от КРБ, тъй като законодателната власт е иззела и упражнила разпоредителни конституционни правомощия на изпълнителната, които са израз на “типично управленска функция”⁵.

3. Противоречие на § 25 от ПЗР на ЗИДЗЗЛЗВНП с разпоредбата на чл.130а, ал.2, т.6 от Конституцията и с принципа за разделения на властите - чл.8 от Конституцията.

Параграф 25 от ПЗР на ЗИДЗЗЛЗВНП предвижда: „Дълготрайните материали активи, ползвани от Бюрото по защита при главния прокурор, се предоставят на Министерство на правосъдието.“

Националните счетоводни стандарти определят дълготрайните материални активи (ДМА) като ресурси на предприятието, които се използват повече от един отчетен период за производство, извършване на услуги, административни или други цели и предприятието да очаква да получи икономически изгоди, свързани с актива. Те включват както движими, така и недвижими вещи. Националните счетоводни стандарти се прилагат и в бюджетните предприятия, но в съответствие с указанията, дадени от Дирекция „Държавно съкровище“ към Министерство на финансите.

Предоставянето на недвижими имоти публична държавна собственост за безвъзмездно ползване на първостепенни разпоредители с автономни бюджети (бюджетите извън републиканския бюджет), сред които е и съдебната власт, се извършва с решение на Министерски съвет, в съответствие с конституционните му правомощия по чл.106 КРБ да организира управлението на държавните имоти. След като бъдат предоставени за ползване на съдебната власт, недвижимите имоти се управляват от Пленума на Висшия съдебен съвет – чл. 130а, ал.2, т.6 от Конституцията (Нов – ДВ, бр.100 от 2015 г.).

Легално определение на термина „управление“ на обекти, имоти и вещи - държавна собственост, е дадено в чл.14, ал.3 от Закона за държавната собственост, според който: „Управлението върху обекти, имоти и вещи - държавна собственост, включва правото на ведомствата и юридическите лица на бюджетна издръжка да ги владеят, ползват и поддържат от името на държавата, за своя сметка и на своя отговорност.“

⁵ Решение № 19 от 1993г. по к.д. №11 от 1993г. на КС

Недвижимите имоти, ползвани от Бюрото по защита към главния прокурор, са предоставени за безвъзмездно ползване на Висшия съдебен съвет. В съответствие с чл.388, ал.1 ЗСВ Пленумът на ВСС ги е разпределил на Прокуратурата на РБ, респ. същите са дълготрайни материални активи на ПРБ.

В Решение № 4 от 08.07.2008г. на КС по к.д. №4/2008 г. Конституционният съд е посочил следното: „предвид особеното място на съдебната власт (част от която се явява прокуратурата) в конституционната система на разделението на властите, разпореждането⁶ не би могло да се осъществи без съгласието на институцията, чиито интереси се засягат“. В съответствие с това разбиране е и нормата на чл. 389 ЗСВ (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2009 г.), според която предназначението на недвижимите имоти, предоставени за нуждите на съдебната власт, не може да се променя без съгласието на органите на съдебната власт.

Следователно за Министерски съвет, като висш административен орган, на който Конституцията е възложила правомощието да организира управлението на държавното имущество, съществува задължението при отнемане на недвижим имот, който е бил предоставен на съдебната власт да поиска съгласието на Висшия съдебен съвет. С особена сила това правило важи и за Народното събрание като „общодържавен представителен орган на нацията, който заема първенстващо място в държавната система“⁷. С приемането на оспорената разпоредба на § 25 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (ДВ, бр. 80/24.09.2021 г.) се нарушава балансът във взаимоотношенията между висшите държавни органи, като част от принципа за разделение на властите.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

По изложените съображения, Ви моля, на основание чл. 149, ал. 1, т. 2, пр.1 КРБ, да обявите за противоконституционна разпоредбата на § 25 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (ДВ, бр. 80/24.09.2021 г.), поради противоречие с разпоредбите на чл.106 от Конституцията в частта: „МСорганизира стопанисването на държавното имущество“, чл.130а,

⁶ В случая с конкретния недвижим имот, който НС задължава МС да предостави за управление на ДАГ –бел.моя

⁷ Решение № 8 от 01.09.2005 г. по к.д. № 7/2005 г. на КС

ал.2, т.6 от Конституцията и с принципа за разделението на властите - чл.8 от Конституцията на Република България.

Моля, като заинтересовани страни да конституирате Народното събрание на Република България, Министерския съвет, Министерство на правосъдието, Министерство на финансите, Висшия съдебен съвет, Върховния касационен съд и Върховния административен съд.

Съгласно чл. 18, ал. 5 ПОДНС, прилагам преписи от искането за предложените заинтересовани институции.

С УВАЖЕНИЕ,

ИВАН ГЕШЕВ
ГЛАВЕН ПРОКУРОР